

2.4.1.1. Nabywanie języka

Umiejętność sprawnego komunikowania się kształtuje się prawdopodobnie już w okresie życia płodowego. Małe dziecko z każdym dniem nabywa nowych umiejętności językowych. Clark i Ireland (1998) zestawily wiek dziecka z umiejętnościami, które przeważnie już posiada:

- 0-3 miesięcy - płacze, nawiązuje kontakt wzrokowy, reaguje na dźwięki;
- 3-6 miesięcy - wydaje piski i krzyki oraz dźwięki przypominające głoski;
- 6-12 miesięcy - rozpoznaje nazwy częściej widzianych przedmiotów, gaworzenie staje się coraz bardziej złożone, zaczyna porozumiewać się za pomocą wyrazu twarzy (pokazuje wzrokiem), gestów (wskazuje, sięga) oraz głosu;
- 12-18 miesięcy - zaczyna używać pojedynczych słów;
- 18 miesięcy do 2 lat - rozumie bardzo wiele z tego, co się do niego mówi, zaczyna używać krótkich zdań;
- 2-3 lat - opowiada o wydarzeniach teraźniejszych, potrafi prowadzić rozmowę, na zmianę mówiąc i słuchając;
- 3-5 lat - buduje złożone zdania i opowiada historyjki, umie opowiadać o wydarzeniach w czasie przeszłym i przyszłym;
- 5-7 lat - mówi niemal tak dobrze jak dorośli, zdarzają się błędy gramatyczne.

Zdrowe dzieci zazwyczaj wypowiadają pierwsze słowo około pierwszego roku życia, a pełnymi zdaniami mówią w wieku dwóch lat. Natomiast dzieci z zespołem Williamsa zaczynają mówić przeciętnie o rok później. W niektórych przypadkach następuje to znacznie później - 17% dzieci z ZW nie potrafi stworzyć pełnego zdania w wieku 4 lat (Utah Survey, Semel i Rosner, 1991, za: Semel, Rosner, 2003).

Dzieci z zespołem Williamsa również wolniej uczą się wskazywania, pokazywania i podawania obiektów, o które są proszone. Ujawnia się tu ciekawa zależność - dzieci z ZW wypowiadają pierwsze słowa przed wskazywaniem przedmiotów, natomiast u dzieci zdrowych przebiega to odwrotnie.

Dorośli, chcący pomóc dziecku z zespołem Williamsa nauczyć się mówić, powinni stosować się do pewnych reguł. Są to między innymi: wolne tempo mówienia, wyraźna wymowa, entuzjazm, kontakt wzrokowy, podążanie wzrokiem za wskazywanym obiektem. Dobre efekty daje korzystanie z pomocy różnych zmysłów: słuchu i ruchu (śpiewanie piosenek i tańczenie) oraz wzroku (obserwowanie odbicia ruchów ust w lustrze) i dotyku (trzymanie ręki na drgającym gardle).